

CENTRE OF EXPERTISE

ANTIMICROBIAL CONSUMPTION AND RESISTANCE IN ANIMALS

ADVIES

BENCHMARKING EN BEWAKING VAN ANTIBIOTICAGEBRUIK BIJ DIEREN

—

DEEL 2: DIERENARTSEN

AMCRA vzw fungeert als federaal kenniscentrum voor antibioticagebruik en -resistentie bij dieren. De missie van AMCRA luidt om alle gegevens in verband met het gebruik van en resistentie tegen antimicrobiële middelen bij dieren in België te verzamelen en te analyseren. Op basis hiervan wil AMCRA op een neutrale en objectieve manier communiceren, sensibiliseren en adviseren, met als doel het vrijwaren van de volksgezondheid, diergezondheid en dierenwelzijn alsook het bereiken van een duurzaam antibioticabeleid in België. AMCRA is operationeel sinds 2 januari 2012 en formuleert o.a. adviezen met als doelstelling te komen tot een rationele reductie van het gebruik van antimicrobiële middelen in de diergeneeskunde in België.

Dit document werd goedgekeurd tijdens de Raad Van Bestuur op 18/12/2018.

1. SAMENVATTING

Dit Advies vloeit voort uit de doelstellingen voor reductie van antibioticagebruik (AB-gebruik) geformuleerd in het AMCRA 2020-plan en het 'Antibioticaconvenant' ondertekend in 2016, en houdt verband met twee actiepunten: 'Veehouders en dierenartsen gebenchmarkt' en 'Ieder bedrijf een plan'.

Dit Advies heeft als doel (1) een methode te beschrijven, toepasbaar in de verschillende nutsdiersectoren, voor het benchmarken van het verschaffen van antibiotica door dierenartsen; (2) het voorstellen van een kader voor de opvolging van verschillende categorieën verschaffers.

Het Advies stelt voor de indicator voor het benchmarken van dierenartsen, de BD_{100} -VET, te bepalen per diersoort en samen te stellen uit twee componenten. De component BD_{100} -VET/contract neemt alle verschaffingen in rekening op de beslagen waarmee er een contract voor epidemiologische bewaking is (= contract-beslagen). Aan elk contract-beslag wordt een aantal diercategorie-eenheden toegekend overeenkomstig de types diercategorieën aanwezig op het contract-beslag. De benchmarkscore van een dierenarts wordt hieruit bepaald als het percentage diercategorie-eenheden in de groene, gele en rode zone van de veehouder-benchmark.

Het Advies stelt voor ook rekening te houden met het aandeel verschaffingen door andere dierenartsen in de BD_{100} -VET/contract alsook met de mate waarin een dierenarts zelf verschaft op niet-contract-beslagen. Dit laatste kan door de BD_{100} -VET/gebruik te berekenen, zijnde de BD_{100} van de eigen verschaffingen gemiddeld over alle beslagen waar werd verschaft (contract + niet-contract), en dit te vergelijken met de BD_{100} van de eigen verschaffingen gemiddeld over alle contract-beslagen. Kwalitatieve aspecten van het antibioticagebruik (AMCRA-kleurcodes, antibiotica-klassen, ...) dienen ook opgenomen te worden in een benchmarkrapport voor dierenartsen.

De benchmarkgrenswaarden voor dierenartsen worden in eerste instantie best bij elke rapportering bepaald, zodanig dat er telkens ongeveer 50% groene en ongeveer 10% rode dierenartsen zijn. Wanneer meer inzicht is verkregen in de dynamiek van de evolutie van de benchmarkgrenswaarden stelt dit Advies voor meer statische grenswaarden te bepalen.

Het benchmarken van dierenartsen is meest aangewezen op niveau van het ordenummer van de individuele dierenarts, voorafgegaan door de letters F of N. Aangezien een ordenummer ook verbonden kan zijn aan een Rechtspersoon en aangezien een contract voor epidemiologische bewaking ook kan afgesloten worden tussen een veehouder en een Rechtspersoon zal een lijst van de dierenartsen die onder een Rechtspersoon vallen moeten bijgehouden worden om een goeie voorstelling te verzekeren van de BD_{100} -VET/contract in het geval van een contract met een Rechtspersoon.

De opvolging van de dierenarts-benchmarking kan op verschillende manieren georganiseerd en beheerd worden. Cumulatieve maatregelen voor aandachts- en grootverschaffers zijn aangewezen, daarbij zoveel mogelijk vertrekkend van de bestaande maatregelen op niveau van het individuele beslag in het kader van de benchmarking van veehouders maar met ruimte voor extra maatregelen op niveau van de individuele dierenarts of de praktijk alsook voor het inschakelen van een externe partij om het verschaffen van antibiotica op een bedrijfsverstijgend niveau door te lichten.

2. INHOUDSTAFEL

1. Samenvatting.....	2
2. Inhoudstafel.....	3
3. Leden van de werkgroep	4
4. Lijst van afkortingen	5
5. Context	6
A. AMCRA 2020.....	6
B. Convenant tussen de Federale Overheid en alle sectorpartners.....	6
6. Doelstellingen.....	8
7. Belangrijke opmerkingen vooraf	9
8. Benchmarking en bewaking van het verschaffen van antibiotica.....	10
A. Voorschrijven en verschaffen van antibiotica	10
B. Benchmarking van dierenartsen	10
I. De BD ₁₀₀ -VET	10
II. Dierenartsen vs. dierenartsenpraktijken vs. rechtspersoon	12
III. Grenswaarden	12
IV. Kwalitatieve aspecten van verschaffen van antibiotica	13
V. Inhoud van een benchmarkrapport voor dierenartsen	13
C. Opvolging en begeleiding van dierenartsen.....	14

3. LEDEN VAN DE WERKGROEP

Laurien Van Heupen	<i>AB Register</i>	
Bénédicte Callens	<i>AMCRA</i>	
Fabiana Dal Pozzo	<i>AMCRA</i>	
Wannes Vanderhaeghen (Secretaris)*	<i>AMCRA WE</i>	Opm.: voorzitter ter vervanging van K.M.
Jeroen Dewulf*	<i>AMCRA/UGent</i>	
François Claine	<i>ARSIA</i>	
Liesbet Pluym	<i>Belpork</i>	
Frederik Dieryckxvisschers	<i>BFA</i>	
Martin Fockedeey	<i>BFA</i>	
Koen Mintiens (Voorzitter)	<i>Boerenbond</i>	Opm.: heeft de werkgroep verlaten
Roel Vaes	<i>Boerenbond</i>	
Wouter Wytynck	<i>Boerenbond/Belplume</i>	
Ann Truyen	<i>BVK</i>	
Hubert Theys	<i>BVK / Vilatca NV</i>	
Tom De Winter	<i>CodiPlan/Belbeef</i>	
Ludivine Tillière	<i>CodiPlan/Belbeef</i>	
Nikolai Ongena*	<i>Degudap</i>	
Herman Deschuytere*	<i>DGZ</i>	
Ana Granados	<i>FWA</i>	
Marie-Laurence Semaille	<i>FWA</i>	
Johan van Eerum	<i>Galluvet</i>	
Karlién Supré	<i>MCC-Vlaanderen</i>	
Koen Lommelen	<i>MCC-/IKM-Vlaanderen</i>	
Stephanie Decuyper*	<i>Mervet</i>	
Paul De Letter*	<i>Mervet</i>	
Mieke Boone*	<i>NDP</i>	
Steven Verberckmoes*	<i>NDP</i>	
Davy Persoons*	<i>Pharma.be</i>	
Bart Pardon*	<i>UGent</i>	
Merel Postma	<i>UGent</i>	
Steven Sarrazin*	<i>UGent</i>	
Bill Vandaele	<i>UPV</i>	
Monique Van Goubergen	<i>Zoetis/Pharma.be</i>	

* Namen deel aan twee technische comités (4 juli 2018 en 18 augustus 2018) waarin de voorgestelde methodiek voor het benchmarken van dierenartsen in detail werd uitgewerkt.

4. LIJST VAN AFKORTINGEN

AB(-gebruik)	Antibiotica(gebruik)
BD ₁₀₀	Behandeldagen op 100 dagen
BD ₁₀₀ -VET	Indicator voor benchmarken dierenartsen, gebaseerd op de gemiddelde BD ₁₀₀ -waarden van de individuele beslagen waarmee de dierenarts een contract voor epidemiologische bewaking heeft en/of waar de dierenarts antibiotica heeft verschaft of voorgeschreven.
BGP	Bedrijfsgezondheidsplan
DDDA	Defined Daily Dosis Animal
LA-factor	Long-acting factor

5. CONTEXT

De hieronder beschreven context is gebaseerd op de eerder gepubliceerde teksten van enerzijds het 'AMCRA 2020'-plan en anderzijds het 'Convenant tussen de Federale Overheid en alle betrokken sectorpartners betreffende de vermindering van het gebruik van antibiotica in de dierlijke sector'. Bijgevolg vormen deze teksten geen inhoudelijk deel van het advies 'Benchmarking en bewaking antibioticagebruik bij dieren'.

A. AMCRA 2020

In de strijd tegen het ontstaan en de spreiding van antibioticaresistentie is de sector-brede aanpak die AMCRA vertegenwoordigt een uniek initiatief in Europa. Het engagement om via gezamenlijke inspanningen te komen tot een rationele reductie van het antibioticumgebruik bij dieren in België werd in 2014 door de leden van AMCRA bevestigd in de 'Visie 2020', dat de krijtlijnen van het beleid met betrekking tot antibioticumgebruik en -resistentie bij dieren in België vastlegt. Deze visietekst omvat tien streefdoelen en actiepunten met bijhorende timing.

AMCRA Visie 2020 stelt drie strategische doelstellingen t.o.v. referentiejaar 2011:

1. Een reductie van het totale antibioticumgebruik bij dieren van 50% tegen 2020;
2. Een reductie tot 75% van de meest kritisch belangrijke antibiotica (quinolones en systemisch actieve 3de-4de generatie cefalosporines) tegen 2020;
3. Een reductie van 50% van het gebruik van antibiotica in gemedicineerde voeders tegen 2017.

Om deze strategische doelstellingen te verwezenlijken werden zeven operationele doelstellingen voorop gesteld. Twee¹ daarvan bepalen de context van dit advies binnen de AMCRA Visie 2020:

- ***“Veehouders en dierenartsen gebenchmarkt: op basis van de diersoort-specifieke datacollectie systemen zullen streefwaarden voor het gebruik van antibiotica per bedrijf en per dierenarts worden opgesteld. Aan de hand hiervan wordt een begeleidingsprogramma uitgebouwd om de veehouders en dierenartsen aan te moedigen om, daar waar nodig, het antibioticagebruik te verminderen.***
- ***leder bedrijf een plan: Synchroon met het invoeren van de datacollectie wordt op ieder veehouderijbedrijf met bedrijfsbegeleiding een bedrijfsgezondheidsplan en een plan van aanpak opgesteld. Hiermee wordt getracht een optimaal antibioticagebruik te verwezenlijken en een overdadig gebruik te vermijden.”***

B. CONVENANT TUSSEN DE FEDERALE OVERHEID EN ALLE SECTORPARTNERS

In juni 2016 werd een convenant tussen de Federale Overheid en alle betrokken sectorpartners betreffende de vermindering van het gebruik van antibiotica in de dierlijke sector ondertekend. Het bevat een aantal concrete afspraken die moeten bijdragen tot de verwezenlijking van de strategische doelstellingen van de AMCRA Visie 2020.

Het convenant herhaalt dat hulpmiddelen voor feedback en benchmarking van veehouders en dierenartsen moeten worden ontwikkeld die gebruik maken van data in Sanitel-Med, eventueel aangevuld met data vanuit

¹ Deze doelstellingen zijn geciteerd uit de visietekst van AMCRA 2020.

derde systemen. Op basis van de data in Sanitel-Med en op advies van de wetenschappelijke analyse-eenheid stelt de Overheid in samenspraak met de betrokken partijen streefwaarden en alarmwaarden op per sector en leeftijdscategorie. Overschrijding van de alarmwaarden moeten worden opgevolgd met corrigerende acties die via autoregulatie worden afgedwongen door de lastenboeken. De ontwikkeling en publicatie van een generiek bedrijfsgezondheidsplan en een plan van aanpak kan hiertoe bijdragen.

In samenspraak met de vertegenwoordigers van de dierenartsenverenigingen en met ondersteuning van de wetenschappelijke analyse-eenheid van AMCRA moeten ook benchmarkwaarden voor dierenartsen worden opgesteld. De Overheid organiseert de opvolging bij de dierenarts en legt corrigerende acties op bij overschrijden van alarmwaarden.

Het convenant voorziet een berekeningswijze voor de terugkoppeling van informatie over antibioticagebruik naar de belanghebbenden. De BD_{100} geeft het aantal behandeldagen op 100 dagen of, anders gezegd, het percentage behandeldagen weer en moet voor alle diersectoren worden gebruikt.

$$BD_{100} = \frac{\text{hoeveelheid antibioticum}}{DDDA \times \text{populatie @risk} \times \text{periode @risk}} \times LA - \text{factor} \times 100$$

- DDDA: Defined Daily Dose Animal
- populatie @risk: aantal kg dier dat behandeld kan worden
- periode @risk: aantal dagen dat behandeld kan worden
- LA-factor: correctie voor langdurige werking

De gemiddelde BD_{100} wordt per beslag en, indien van toepassing, per diercategorie berekend voor een periode van bijv. een jaar, op basis van alle meldingen die in dat jaar voor die diercategorie en dat beslag werden ingevoerd.

Voor de terugkoppeling specifiek naar dierenartsen voorziet het convenant de BD_{100} -VET, wat slaat op het aantal dagen op 100 dat een dier op een beslag door de D(AP) met antibiotica wordt behandeld. De methodiek voor de berekening van de BD_{100} -VET komt verder in dit advies aan bod.

6. DOELSTELLINGEN

Antibioticagebruik (AB-gebruik) bij voedselproducerende dieren is een gedeelde verantwoordelijkheid van de veehouder, als gebruiker, en de dierenarts, als voorschrijver en/of verschaffer van de antibiotica. Veehouder en dierenarts zijn ook samen verantwoordelijk voor de bewaking van de gezondheid van de dieren op het bedrijf.

Dit Advies 'Benchmarking en bewaking van antibioticagebruik bij dieren – Deel 2: Dierenarts' is bedoeld om de methodiek voor de bepaling van een indicator en (een) daaraan gekoppelde grenswaarde(n) voor het benchmarken van dierenartsen voor te stellen alsook richtlijnen te suggereren voor de opvolging van verschillende categorieën van verschaffers.

Het Advies wil op onderstaande concrete vragen een antwoord geven:

- Hoe kunnen dierenartsen best gebenchmarkt worden?
- Wanneer kan een dierenarts als 'grootverschaffer van antibiotica' aangeduid worden?
- Hoe kan de overgang van 'groot-' naar 'laagverschaffer van antibiotica' opgevolgd en ondersteund worden?

Naast deze kwantitatieve aspecten buigt dit advies zich over de opvolging en bewaking van het verschaffen van AB op kwalitatief gebied.

7. BELANGRIJKE OPMERKINGEN VOORAF

- Er is een wettelijke verplichting voor de dierenarts om het antibioticagebruik te registreren in Sanitel-Med. Deze databank is opgericht als tool om meer inzicht te verkrijgen in het AB-gebruik, om zo het gevaar van antibioticaresistentie te bestrijden. Dit is met andere woorden een maatschappelijke opdracht opgelegd vanuit de Overheid in het kader van het algemeen belang. De dierenarts moet hier tijd en energie in investeren alsook vaak investeren in aangepaste software. De Werkgroep is van mening dat hier een vergoeding dient tegenover te staan vanuit de opdrachtgever (Overheid). Om de 1-op-1-relatie tussen veehouder en bedrijfsdierenarts te versterken is de Werkgroep eveneens van mening dat deze vergoeding enkel zou moeten gelden voor de bedrijfsdierenarts. Er kan hiervoor worden gedacht aan een forfaitaire vergoeding per bedrijf per jaar voor de bedrijfsdierenarts die de gebruiksdata aanlevert. Een dergelijke vergoeding zou volledig in lijn zijn met vergelijkbare initiatieven in de humane geneeskunde of farmacie waarbij artsen of apothekers vergoed worden door de overheid voor het uitvoeren van taken in het algemeen belang.
- Er is een wettelijke verplichting voor alle Belgische varkens-, rundvee- en pluimveebeslagen om een contract voor epidemiologische bewaking aan te gaan met een dierenarts, verder de bedrijfsdierenarts genoemd. Deze bedrijfsdierenarts neemt ook de bedrijfsbegeleidende taken op zich, indien er een overeenkomst voor bedrijfsbegeleiding wordt afgesloten met de veehouder. Vanuit dit oogpunt is de Werkgroep van mening dat een 1-op-1 relatie op vlak van AB-gebruik het meest voor de hand ligt tussen veehouder en bedrijfsdierenarts.
- In het kader van de AMCRA-doelstelling 'Ieder bedrijf zijn plan' is het belangrijk dat voor ieder bedrijf een structureel en specifiek bedrijfsgezondheidsplan (BGP) wordt uitgewerkt. Volgens de Werkgroep dient slechts één dierenarts, de aangewezen bedrijfsdierenarts, samen met de veehouder de verantwoordelijkheid te nemen in dit BGP, omwille van zijn wettelijk gedefinieerde rol betreffende epidemiologische bewaking en bedrijfsbegeleiding.
- Tot slot wenst de Werkgroep te onderstrepen dat het verantwoordelijk gebruiken van antibiotica op een bedrijf een gedeelde verantwoordelijkheid is van veehouders en dierenartsen. Vandaar dat het essentieel is dat ook alle maatregelen in het kader van benchmarken en opvolgen van veehouders en dierenartsen in samenwerking tussen de beide partijen genomen worden.

8. BENCHMARKING EN BEWAKING VAN HET VERSCHAFFEN VAN ANTIBIOTICA

A. VOORSCHRIJVEN EN VERSCHAFFEN VAN ANTIBIOTICA

In België valt ieder gebruik van antibiotica bij dieren onder de verantwoordelijkheid van de bedrijfsdierenarts of een andere behandelende dierenarts. Ofwel levert deze een voorschrift af aan de verantwoordelijke van de dieren, op basis waarvan de antibiotica door een apotheker of mengvoederfabrikant kunnen worden geleverd. Ofwel verschaft de behandelende dierenarts de antibiotica zelf aan de verantwoordelijke van de dieren. Samen met het benchmarken van gebruikers dekt het benchmarken van dierenartsen in principe dus de totaliteit van het diergeneeskundig antibioticagebruik. Verder in de tekst zal enkel over 'verschaffen' van antibiotica gesproken worden, daaronder begrijpende verschaffen en/of voorschrijven.

B. BENCHMARKING VAN DIERENARTSEN

I. DE BD_{100} -VET

De Werkgroep ondersteunt het voorstel uit Bijlage 3 van het 'Convenant tussen de Federale Overheid en alle betrokken sectorpartners betreffende de vermindering van het gebruik van antibiotica in de dierlijke sector' om bij het benchmarken van dierenartsen een BD_{100} -VET te bepalen. Deze parameter moet gebaseerd zijn op de BD_{100} berekend bij het benchmarken van veehouders en vloeit voort uit dezelfde gegevens. De Werkgroep stelt wel voor om de BD_{100} -VET te bepalen per diersoort, d.w.z. voor varkens, vleeskalveren, kippen en runderen), i.p.v. per diercategorie; dit moet de versnippering van het resultaat voor een dierenarts vermijden en indien nodig een efficiëntere respons stimuleren. Om o.a. te vermijden dat de benchmarking van dierenartsen te veel wordt beïnvloed door het werk op niet-professionele bedrijven worden best enkel die beslagen meegenomen die voldoen aan de benchmarkcriteria op beslagniveau, waar bijv. een minimale bedrijfsgrootte een uitsluitingscriterium is.

Aangezien het benchmarken van dierenartsen een complexe materie is, waarin aspecten zoals contracten voor epidemiologische bewaking, vervanging, werken in praktijkverband enz. een rol spelen, pleit de Werkgroep voor een brede benadering waarin verschillende aspecten zo zinnig mogelijk worden meegenomen. Daarom stelt de Werkgroep voor de BD_{100} -VET, in brede zin, uit twee componenten samen te stellen:

(1) de BD_{100} -VET/contract

Deze component baseert zich op alle beslagen waar de dierenarts een contract voor epidemiologische bewaking heeft (= contract-beslagen) tijdens een benchmarkperiode van een jaar, en dit minstens 350 dagen ofwel minstens 183 dagen en bij zowel het begin als het einde van het jaar. Extra aandacht dient besteed te worden aan contracten die overgaan van individuele dierenartsen naar Rechtspersonen.

Voor de BD_{100} -VET/contract dient alle antibioticagebruik op de contract-beslagen in rekening te worden genomen, onafhankelijk van welke dierenarts de antibiotica heeft verschaft (dus, zowel de contract-dierenarts als, eventueel, niet-contract-dierenartsen).

De contract-beslagen van een dierenarts zijn equivalent aan een aantal diercategorie-eenheden, volgens het principe dat een beslag met bijv. enkel vleesvarkens telt als één diercategorie-eenheid, een beslag met bijv. zeugen, kraam- en speenbiggen, en vleesvarkens telt als vier diercategorie-eenheden, enz.

Elke diercategorie-eenheid van een dierenarts valt in een bepaalde kleurzone (groen/geel/rood) volgend uit het benchmarken van de veehouders.

De Werkgroep stelt voor de effectieve benchmarkscore van een dierenarts te bepalen als het % diercategorie-eenheden in de verschillende kleurzones. Er werd daarbij onderzocht of het wegen van dit % aan de hand van de bedrijfsgrootte van de verschillende diercategorie-eenheden een meerwaarde zou kunnen bieden.

Het wegen van de bedrijfsgrootte kan door het effectieve aantal dieren in rekening te brengen bij het bepalen van het % diercategorie-eenheden. Dat zou betekenen dat bijv. een beslag met 10000 vleesvarkens 100 keer zwaarder zou doorwegen dan een beslag met 100 vleesvarkens. De Werkgroep vindt een dergelijk groot verschil niet wenselijk. Als alternatief werd bekeken of een transformatie van het aantal dieren een meer aanvaardbare wegingsmethode zou zijn. Een logaritmische transformatie werd niet weerhouden aangezien een verschil tussen 100 en 10000 dieren slechts leidt tot een verschil van factor 2. Ook een vierkantswortel- en een derdemachtswortel-transformatie werden onderzocht. Bij dergelijke transformaties weegt een beslag van 10000 dieren respectievelijk 10 keer en 4,6 keer zwaarder door dan een beslag van 100 dieren. Verder onderzoek toonde echter aan dat de gewogen % diercategorie-eenheden in de verschillende kleurzones slechts weinig verschilden van de ongewogen % diercategorie-eenheden; voor de dierenartsen die samen ongeveer 75% van alle diercategorie-eenheden omvatten ligt dat verschil grotendeels tussen 0 en (+ / -) 5% en dit zowel voor de vierkantswortel- als derdemachtswortel-transformatie (zij het met globaal hogere verschillen bij de vierkantswortel-transformatie).

Om onnodige verwarring tussen ongewogen en gewogen % diercategorie-eenheden in de verschillende kleurzones te vermijden, en volgend uit het relatief beperkte verschil van het wegen van de bedrijfsgrootte op het resultaat van een belangrijke groep dierenartsen, adviseert de Werkgroep om de BD_{100} -VET in strikte zin (= de effectieve benchmarkscore van een dierenarts), te berekenen als het ongewogen % diercategorie-eenheden in de verschillende kleurzones.

Als tweede onderdeel van de BD_{100} -VET/contract stelt de Werkgroep voor het aandeel van niet-contract-dierenartsen in het AB-gebruik op de contract-beslagen te bepalen. Dit kan bijv. het aantal contract-beslagen met AB-gebruik door niet-contract-dierenartsen omvatten, alsook het gemiddelde aantal en aandeel behandeldagen op deze beslagen door niet-contract-dierenartsen.

Als laatste onderdeel van de BD_{100} -VET/contract stelt de Werkgroep voor per diercategorie de BD_{100} gemiddeld over alle contract-beslagen te berekenen, met aanduiding van het aantal beslagen per diercategorie waarover dit gemiddelde is bepaald. Dit onderdeel is bedoeld als vergelijkingsbasis tussen de BD_{100} -VET/contract en de BD_{100} -VET/gebruik.

(2) de BD_{100} -VET/gebruik

Deze component baseert zich op de beslagen waar de dierenarts tijdens het jaar van de benchmarkperiode antibiotica heeft verschaft (= gebruiks-beslagen). Dit kunnen dus zowel contract-beslagen als niet-contract-beslagen zijn. In tegenstelling tot de BD_{100} -VET/contract wordt enkel het antibioticagebruik specifiek van de dierenarts in rekening genomen (= eigen gebruik of eigen BD_{100}).

De Werkgroep voorziet één onderdeel voor de BD_{100} -VET/gebruik: per diercategorie het gemiddelde van de eigen BD_{100} over alle gebruiks-beslagen, met aanduiding van het aantal beslagen per diercategorie waarover dit gemiddelde is bepaald.

II. DIERENARTSEN VS. DIERENARTSENPRAKTIJKEN VS. RECHTSPERSOON

De Werkgroep is van mening dat het benchmarken van dierenartsen het meest aangewezen is op niveau van het ordnummer van de individuele dierenarts, voorafgegaan door de letters F of N. Een ordnummer kan echter ook verbonden zijn aan een Rechtspersoon en een contract voor epidemiologische bewaking kan ook afgesloten worden tussen veehouder en Rechtspersoon. Benchmarken op niveau van het ordnummer blijft dus mogelijk maar een goeie interpretatie van de BD₁₀₀-VET/contract in het geval van een contract met een Rechtspersoon zal belangrijk zijn. Een up-to-date lijst van de dierenartsen die onder een rechtspersoon vallen zal bijgevolg noodzakelijk zijn.

De Werkgroep is verder van mening dat er los van de samenwerkingsverbanden tussen dierenartsen zoveel mogelijk gestreefd moet worden naar 1-op-1-relaties tussen bedrijven en dierenartsen.

III. GRENSWAARDEN

Naar analogie met de grenswaarden voor het benchmarken van gebruikers adviseert de Werkgroep om voor dierenartsen twee BD₁₀₀-VET-grenswaarden te bepalen die drie zones (groen/geel/rood) afbakenen. De Werkgroep stelt voor deze te bepalen over alle diersoorten heen zodat bijv. een varkensdierenarts aan de hand van dezelfde grenswaarden beoordeeld kan worden als een pluimvee- of rundveedierenarts. De verschillen tussen sectoren worden ingecalculeerd doordat er per diercategorie andere grenswaarden gelden voor benchmarken van de veehouders.

Gezien het complexe karakter van de BD₁₀₀-VET, met de twee componenten en in totaal vier onderdelen, stelt de Werkgroep voor om grenswaarden enkel te bepalen voor de BD₁₀₀-VET in strikte zin, m.a.w. op basis van de (ongewogen) percentages diercategorie-eenheden in de verschillende kleurzones.

Concreet stelt de Werkgroep voor om een bovenste waarde voor het % groene diercategorie-eenheden en een onderste waarde voor het % rode diercategorie-eenheden te bepalen, en deze de **BD₁₀₀-VET-aandachtswaarden** te noemen. Daarnaast dient een onderste waarde voor het % groene diercategorie-eenheden en een bovenste waarde voor het % rode diercategorie-eenheden te worden bepaald, dewelke de **BD₁₀₀-VET-actiewaarden** worden genoemd.

De Werkgroep stelt voor om hierop gebaseerd de onderstaande terminologie te hanteren, naar analogie met de benchmarking van veehouders:

- **Laagverschaffer:** Scoort een dierenarts (in een bepaalde diersoort) beter dan de beide **BD₁₀₀-VET-aandachtswaarden** dan is de dierenarts een **laagverschaffer** (in die diersoort). Laagverschaffers bevinden zich in de groene, veilige zone en hoeven geen concrete acties te ondernemen om minder antibiotica te verschaffen in de specifieke diersoort – behalve uiteraard de acties die vereist zouden zijn in het kader van de benchmarking en opvolging van individuele beslagen.
- **Grootverschaffer:** Scoort de dierenarts (in een bepaalde diersoort) slechter dan de beide **BD₁₀₀-VET-actiewaarden** dan is de dierenarts een **grootverschaffer** (in die diersoort). Grootverschaffers bevinden zich in de rode, actiezone en zij moeten alle mogelijke acties ondernemen en maatregelen treffen om zo snel mogelijk minder antibiotica te verschaffen in de specifieke diersoort.
- **Aandachtsverschaffer:** Scoort een dierenarts (in een bepaalde diersoort) slechter dan (een van) beide **BD₁₀₀-VET-aandachtswaarden** maar beter dan (een van) beide **BD₁₀₀-VET-actiewaarden** dan is de dierenarts een **aandachtsverschaffer** (in die diersoort). Aandachtsverschaffers bevinden zich in de

gele, signaleringszone. Ze dienen extra aandacht te besteden aan de hoeveelheid antibiotica die ze verschaffen en ze moeten ernaar streven dit te verminderen in de specifieke diersoort.

Een voorbeeld zal dit verduidelijken:

Stel dat de BD₁₀₀-VET-aandachtswaarden zijn: minimaal 50% groene diercategorie-eenheden en maximaal 10% rode diercategorie-eenheden. Daarnaast zijn de BD₁₀₀-VET-actiewaarden: minimaal 30% groene diercategorie-eenheden en maximaal 20% rode diercategorie-eenheden. Een dierenarts die dan 65% groene diercategorie-eenheden heeft en 25% rode diercategorie-eenheden, wordt dan als een 'gele dierenarts' gebenchmarkt. Een dierenarts met 25% groene en 25% rode diercategorie-eenheden is een rode dierenarts. En een dierenarts met 65% groene en 5% rode diercategorie-eenheden is een groene dierenarts.

Het de Werkgroep stelt voor de grenswaarden zodanig te kiezen dat er ongeveer 10% grootverschaffers en ongeveer 50% laagverschaffers zijn.

De Werkgroep is van mening dat voor de BD₁₀₀-VET initieel best gewerkt wordt met een dynamische evolutie van de aandachts- en actiewaarden. Bij een jaarlijkse rapportering aan dierenartsen komt dit neer op een jaarlijkse herziening van de aandachts- en actiewaarden. De Werkgroep raadt aan, in een tweede fase, over te stappen naar statische grenswaarden, vast te leggen in samenspraak met de specifieke actoren. De statische grenswaarden moeten zo worden gekozen dat de gezondheid en het welzijn van de dieren niet in het gedrang komt. Daarom adviseert de Werkgroep dat regelmatig overleg plaatsvindt voor de opvolging van de evoluties en de bepaling van de grenswaarden. De Werkgroep is verder van mening dat voor de eerste bepaling van de BD₁₀₀-VET-aandachts- en actiewaarden data van minstens een jaar dienen te worden gebruikt.

IV. KWALITATIEVE ASPECTEN VAN VERSCHAFFEN VAN ANTIBIOTICA

De Werkgroep adviseert dat het ook bij dierenartsen nodig is de kwalitatieve aspecten van hun verschaffingen van antibiotica te belichten. Naast info over de AMCRA kleurcodes kan hier info over de specifieke actieve substanties en toedieningsvorm worden getoond. De verdere invulling van deze kwalitatieve component wordt best besproken met de instanties verantwoordelijk voor de data-collectie en de opvolging van de verschillende verschaffer-categorieën en met vertegenwoordigers van de dierenartsen.

V. INHOUD VAN EEN BENCHMARKRAPPORT VOOR DIERENARTSEN

De Werkgroep stelt voor het benchmarkrapport voor dierenartsen te structureren analoog aan de benchmarkrapporten voor veehouders. Dit betekent dat er drie delen met resultaten zullen zijn: een kwantitatief deel, een kwalitatief deel en een overzichtstabel met de details.

In het kwantitatief deel stelt de Werkgroep voor onderdelen een en twee van de BD₁₀₀-VET/contract te presenteren. Het kwalitatief deel omvat o.a. de elementen hierboven in punt IV besproken. De overzichtstabel omvat de details die toelaten het kwantitatieve benchmarkresultaat te linken aan de bedrijfsspecifieke benchmarkresultaten. Verder bevat dit overzicht ook onderdeel drie van de BD₁₀₀-VET/contract alsook de BD₁₀₀-VET/gebruik.

De Werkgroep merkt op dat sommige dierenartsen enkel een rapport met de BD₁₀₀-VET/gebruik zullen ontvangen, m.n. dierenartsen die geen contract-dierenarts zijn geweest volgens de voorwaarden hierboven beschreven en toch op een of meerdere beslagen antibiotica hebben verschaft.

De Werkgroep stelt voor om in de overzichtstabel gegevens te voorzien die toelaten de individuele bedrijfsresultaten makkelijk te identificeren.

C. OPVOLGING EN BEGELEIDING VAN DIERENARTSEN

Voor de opvolging van categorieën verschaffers zijn in theorie drie verschillende pistes mogelijk:

- Opvolging door een eigen lastenboek beheerd door dierenartsen.
- Opvolging door de Overheid, m.n. het FAGG.
- Opvolging door de lastenboeken van de gebruikers; hiervoor zou dan een extensie gemaakt moeten worden van deze lastenboeken.

De maatregelen moeten in de eerste plaats gebaseerd zijn op het benchmarkresultaat van elke individuele dierenarts, m.a.w. de categorisatie als laag-, aandachts- of grootverschaffer o.b.v. de BD_{100} -VET in strikte zin. Aangezien deze categorisatie echter gebaseerd is op slechts één onderdeel van de BD_{100} -VET/contract en er nog verschillende andere onderdelen zijn in de BD_{100} -VET, vindt de Werkgroep dat ook deze andere onderdelen in rekening moeten worden genomen in het opvolgingssysteem. Dit betreft m.n.:

- De rol van niet-bedrijfsdierenartsen op de contract-beslagen. Hoe kleiner deze rol, m.a.w. hoe meer de bedrijfsdierenarts verantwoordelijk is voor de totaliteit van de behandeldagen op zijn contract-beslagen, hoe positiever dit dient mee te tellen in zijn opvolging.
- Het verschil, per diercategorie, tussen de BD_{100} -VET/gebruik en de BD_{100} gemiddeld over de contract-beslagen. Hoe kleiner dit verschil, hoe positiever dit dient mee te tellen in zijn opvolging. Een klein of geen verschil wijst er immers op dat de dierenarts weinig of geen antibiotica verschaft op beslagen waarmee geen contract als bedrijfsdierenarts is.

Naar analogie met de maatregelen voor aandachts- en grootgebruikers, adviseert de Werkgroep cumulatieve maatregelen voor aandachts- en grootverschaffers. Indien mogelijk dient hierbij vertrokken te worden van de maatregelen die in voege zijn op de contract-beslagen in het kader van de benchmarking van veehouders (vastgelegd in een Plan van Aanpak en bij voorkeur aansluitend op een BGP). Op die manier wordt immers de belangrijke gedeelde verantwoordelijkheid tussen veehouder en dierenarts m.b.t. antibioticagebruik verder versterkt. Het moet evenwel mogelijk zijn dat een dierenarts een plan voor zichzelf (of op niveau van de praktijk) opmaakt. Ook het inschakelen van een externe partij om het verschaffen van antibiotica op een bedrijfsoverstijgend niveau door te lichten moet voorzien worden. De precieze invulling van de maatregelen hangt echter af van de uiteindelijk verantwoordelijke partij voor de opvolging en kan binnen die schoot verder besproken worden.